

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — — — 16 kor.
 Negyedévre — — — 4 "

Helyben hához borítva:
 Egész évre — — — 20 kor.
 Negyedévre — — — 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — — — 24 kor.
 Negyedévre — — — 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a határ és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 22.

Francia pénz Magyarországon.

Egy hónappal ezelőtt nagy felháborodással tárgyalt a liberális sajtó és parlament Ugron Gábornak szép tervét, melynek az volt az intenciója, hogy felszabadítsa a magyar pénzügyet a német és osztrák tőke befolyása alól. Élénk emlékeztetésben lehet még mindenkinek, hogy milyen vehemens támadást intéztek ez alkalomból Ugron ellen, kinek temetésére egy napi ülésre össze is jött a már vakációzó parlament s Gajári Ödön, a szabadelpártpárt »édes mufti«-ja át is nyújtotta neki a selyemzsínort. Akadt olyan önmagáról megfélemedezett képviselő is, — Lévy Lajos — a ki egyenesen hazaárulónak bélyegezte szép tervéért Ugron Gábert.

És ime, egy szép napon arra viradtunk, hogy Ugron Gábor tervét maga Széll Kálmán miniszterelnök sajátította ki és megvalósította azt régi bankja, a Jelzálogbank által.

Tegnap tartotta ugyanis rendkívüli közgyűlést a Jelzálogbank, a melyen hosszas és szenvedélyes vita után nagy szavazattöbbséggel elfogadták az igazgatóság indítványát, melynek értelmében a bank 50,000 darab a régiakkal teljesen egyenértékű részvényt bocsát ki, melyeket 40 millió franknyi összegben a *Société Générale Banque de Paris et des Pays-Bas* és a *Heine et Comp.* cég fog átvenni s egyúttal e párisi banknak két

képviselőjét megválasztották igazgatónak a magyar Jelzálogbankhoz.

És itt még nincs vége a francia tőke bevonására irányuló törekvésnek.

Mint a Jelzálogbank igazgatósága e közgyűlésnek bejelentette, az igazgatóság e művelettel kapcsolatban *egy konzorcium* alakítását és vezetését vette célba, a mely a *Magyar agrár- és járadékbank* r. t. részvényeinek átvételére és értékesítésére lesz hivatva. Az agrár- és járadékbank ezen bevonása a csoportkombinációba a *francia érdekeltek* intencióihoz képest főleg azért történt, hogy *a csoport résztvehessen a hazánkban várható különféle közberuházási műveletek finanszírozásában*, a melyek a magyar jelzáloghitelbank üzletkörén kívül esnek, de beletartoznak az agrár- és járadékbank üzletkörébe.

A konzorcium az agrár- és járadékbank részvényeit a nemrég eszközölt megbízható érték megállapításnak megfelelő árban veszi át és alkalmas időpontban a *francia piacra* szándékozik azokat vinni.

Indokolta pedig az igazgatóság ezt a műveletet azzal, hogy miután a magyar befektetési papírok elhelyezési viszonyai annyiban nem nyújtanak biztató képet, a mennyiben *Németországban* a gazdasági viszonyok oly alakulást vesznek, hogy piacára *hosszu időn át számítanunk nem lehet*, míg *Ausztriában* a már hivatalosan bejelentett nagyszabású közbefektetések szükségletei előreláthatólag *nagy részben lekötik* az elhelyezésre szánt tőkét. Ily kilátások között az igazgatóság figyelme fokozott mértékben fordult a

francia piac felé és köteleességévé vált, hogy hatalmas francia csoportjával régóta fennálló összeköttetését széles alapon kiépítse.

És azok a liberális képviselők, akik elég szerencsések a Jelzálogbanknak igazgatói vagy részvényesei lenni s akik egy hónappal ezelőtt ugyanezen tervért, Gajári vezetése alatt Ugron Gábert elakarták tenni láb alól, *Szivák Imre*, *Györffy Gyula* és a többiek melegen pártolták a francia tőke behozatalára irányult mozgalmat s ugyancsak exponálták magukat az igazgatóság indítványának elfogadásáért.

Mi nem tartjuk szerencsétlenségnek a francia tőke bevonását. Sőt ha már minden áron a külföldre kell fordulni pénzért, előnyösebbnek tartjuk, ha azt Franciaországtól vesszük, mint Ausztriától vagy Németországtól.

De azt igenis bajnak tartjuk, Széll Kálmán volt bankjának és a kormány befolyása alatt álló Agrár-banknak ezt a műveletét éppen most, közvetlenül a választások előtt hajlják végre, mert ime már akadt egy fővárosi boulevard-lap, a mely azt írja, »*hogy itt nem a bank csinál jó üzletet, hanem a kormány jut egy pár millió választási pénzhez*. Ehhez képest az új részvények árfolyamát támadták leginkább, mert a különbözetből kerül ki az a summa, amelyre Széll Kálmánnak, mint a szabadelpárt vezérének szüksége van.«

Ezt igenis bajnak tartjuk a Széll-kormányra, amelynek kötelessége tisztázni magát e gyanu alól.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRGYAJA.

Pázmány emléke Biharvármegyének.

Abban a nagy gonddal, alapos tudással és lelkiismeretességgel készült gyönyörű kettős (magyar és latin) sorozatban, amelyben a budapesti egyetem hittudományi kara az egyetem halhatatlan alapítójának új, méltó emléket emel: a *Pázmány* munkáinak új és teljes kiadásában most megjelent ötödik kötet reánk, *biharvármegyeyekre* kedves emléket közöl. Ez a kötet tartalmazza ugyanis a többi közt Nagyvárad nagy szülöttének »*A Szent Irásról és az Anyaszentegyházról*« című könyvét, melyet a nagy hitvédő élete öreg napjaiban írt és szülőföldje iránt való hálából *Biharvármegyének ajánlott*.

Pázmány Péter e munkájának keletkezéséről és tárgyáról dr. *Demkó György*, egyetemi tanár, aki e munkát sajtó alá rendezte, a hozzá írt előjáró beszédben a következőket írja:

Pázmány az itt következő művével szülőföldje — Biharvármegye — iránt mindenkor táplált hálóját akarta leróni. Kitűnik ez a műhöz írt ajánlólevélből, mely minden sorával fényes tanúságot tesz az ő lelkében lángolt valóság- és hazaszeretetről.

A biharvármegyei hajduk között erős volt a protestantizmus. Pázmány földie, ezek között verrokonai, az új vallás hatalmába kerültek. Ezt ő mélyen fájlalta, s mert élő szóval nem vilá-

gosithatta fel az eltévelyedetteket, legalább írásban óhajtott velök beszélni. Célját elérendő, az új evangélium kényszerítő logikája által támasztott »tenger sok« vitás kérdésből e művében a két alap »iker kérdést« tárgyalja Pázmány az öt jellemző nagy theologiai ismerettel és sok tudással, felvértezve a hitvédő és hitvitázó minden fegyverével.

A két alap iker kérdés tárgya: 1. Vajjon a hitnek csupán csak a Szent Irás képezi-e forrását? és magyarázhatja-e a Szent Irást — mint az újítók állítják — kiki tetszése szerint? 2. Vajjon Krisztus igaz egyháza láthatatlan-e? fölismerhetlen-e? elfogyhat-e? tévedhet-e? mint ezt a láthatatlan egyház mögé rejtőző protestánsok állítják. »Mert a keresztyénségben alég ha minden versengés csak azon nem fordul meg, hogy megérsük, mellyik az Isten ígéje és mint mennyünk végére ennek igaz magyarázatjának; holot a veszekedés majd csak abban vagyjon, hogy ki egy-képpen, ki más-képpen fejtegeti az Isten ígétét.«

A »Szent Irásról« című könyvben Pázmány bebizonyítja, hogy a Szent Irás nem lehet a hitnek egyedül forrása; mert hiszen maguknak a szent könyveknek számáról, isteni sugalmazásáról, hitelességéről és épségben maradásáról magából a Szent Irásból meg nem győződhetünk, hanem csak a hagyomány útján. Ezenkívül nincs is meg minden a Szent Irásban, a mit hinnünk kell. Majd kimutatja, hogy a Szent Irás értelme nehéz; egyesek

nem képesek azt magyarázni. A Szent Irás magyarázására csak a katolikus egyház illetékes, mint Krisztustól e végből rendelt csalakozhatatlan tanító. »Azért ha oly csalakozhatatlan tanítót hagyott Isten e földön, kitől bizonyosan megtanulhattuk, mellyik igaz magyarázása, vagy hamis csigázása az ő szavának: nem kell fejünket társztani több dolgokban; mert igaz elég azt a tanítót halgatni, a kiffelele dolgokban meg nem csalhat. Ha pedig nincs ég-alatt oly, a ki a Szent Irásnak igaz értelmében meg nem csalakozhatik, bizonytalan minden vallás.« Kimutatja végül, hogy az új tanítók vallásukat nem bizonyítják a Szent Irásból; de a Szent Irás ellen sokat tanítanak.

Az »Anyaszentegyházról« című könyvben pedig, — melyet Hunnius Egyed wittenbergi tanár és Whitaker Vilmos cambridgei tanár ugyanily című munkáik ellen először latinul írt meg, — bebizonyítja Pázmány, hogy Krisztus csak egy igaz anyaszentegyházat alapított, mely látható és fölismerhető, mindvégig fennmarad és csalakozhatatlan. Majd tárgyalja az igaz egyház négy ismertető jelét és kimutatja, hogy e négy ismertető jel semmiképpen sem illik az újítók gyülekezetére; ellenben egytől-egyig feltalálhatók a római egyházban, mi-ből következteti, hogy a római egyház Krisztus igaz anyaszentegyháza. Végül, mert Kálvin János és követői a római egyház gyalázásában nagyra vannak Szent Agostonnal, mintha Szent

A szocializmus terjedése Németországban.

Az egész német sajtó élénken kommentálja azt a tényt, hogy Memelben, a hol eddig elé mindig konzervatív képviselőt választottak, a tegnapi választásnál a három jelölt közül a szocialista és a liberális jelölt kapták a nagyobb többséget, úgy hogy a kettő között pótválasztás lesz, melyen előreláthatólag a szocialista jelölt fog győzni. Legtöbb lap annak a nézetének ad kifejezést, hogy a szocializmus terjedését a védvamos politika okozza.

A legújabb Bánffy-ügy.

Báró Bánffy Dezső a lapoknak táviratot küldött, melyben tudatja, hogy nejével és leányával báró Born Frigyes és családja látogatására Neumarkba (Krajna) érkezett. Magyarország volt miniszterelnöke, akit a legutóbbi napokban oly súlyos vádakkal terheltek, evvel a táviratával nyilvánvalóan azt kívánta jelezni, hogy nem bujkál és nem szándéka a kérdés elől kitérni, melyre az országnak rövid idő alatt kielégítő választ kell kapnia.

Eddig azonban úgy Bánffy Dezső, mint volt miniszter társai, a kik közül többen még ma is a kabinetben ülnek, mélyszélesen hallgatnak. Ily körülmények között bizonyára nem lesznek érdektelenek egy a Bánffy-éra alatt nagy szerepet játszott politikusnak egy újságíró előtt tett alábbi nyilatkozatai.

— Esztelenység volna tagadni — mondá a politikus — hogy báró Bánffy Dezső szilárdan el volt tökéve arra, hogy az obstrukciót a legrosszabb esetben katonai diktátummal fogja megtörni.

A Széll és Tisza által javasolt eszközöket semmibe sem vette. Azon a konferencián, melyet az öreg Tisza a Hungária-szállóban tartott és a melyben a szomorú hírnévre vergődött lex Tiszát olvasta föl, báró Bánffy nem volt jelen, sőt Bánffy intim hívei sem vettek azon részt, minthogy Bánffy D. kijelentette, hogy ezt a lépést céltalannak tartja, de nem akarja bántani az öreg generálist és majd ha

a Tisza-lex céltalansága bebizonyul, elő fog állani a saját javaslataival. Ezekről a javaslatakról csak Báoffy vezérkarának volt tudomása és a legtöbb miniszternek, sőt a szabalelvü párt sok előkelő tagjának sejtelve se volt Bánffy terveiről.

Beszélték arról, hogy Bánffy új választást akar és azután Fejérvárynak engedi át a miniszterelnökséget, hogy permanens ülésekkel akarja az obstrukciót leverti, de ez mind nem volt igaz. Bánffy bárónak az volt a szándéka, hogy egyideig parlament nélkül uralkodjék, mert így akarta megtörni az ellenzékét. Terveinek Bécsben hatalmas embereket nyert meg, a mi annál könnyebben ment, mert abban az időben Bécsben is abszolutizmusra gondoltak az obstrukció legyőzésére. A terv valami indiszkrétció következtében a nemzeti kaszinóban kitudódott, mire azonnal szakadás állt be a szabalelvü pártban. A szeczeszionisták nagy része tudvalevőleg a nemzeti kaszinó tagjai voltak, akik azután megadták a halálos dőfést Bánffy regimenek.

A megkérdezett előkelő politikusnak eme nyilatkozatai is bizonyítják, hogy Bánffy Dezső merőnyeletet szándékozott elkövetni a magyar alkotmány ellen.

Bőripari szövetkezet Nagyváradon.

A mit tavaly helytelen alapon sikertelenül kíséreltek meg, azt most helyes szempontok szerint fogják Nagyváradon megvalósítani. Bőripari cikketek termelő és értékesítő szövetkezet fog létesülni Nagyváradon s ebbe olvad bele a Moskovits Farkas-féle nagyszabású cipőgyár is. Alább közöljük egész terjedelmében az alapítási tervezetet; a hogy az aláíró alapítókat ismerjük, már az ő nevük maga elég kezesség arra nézve, hogy reális, tisztességes vállalattal állunk szemben.

Ugyanerről biztosít az a szellem is, mely az alapítókat az eddigi tárgyalásokban vezette.

Nem új, a kisiparosok régi üzleteit

Agoston idejében a római egyház nem hitte volna az általuk kifogásolt és »badarság«-nak minősített tanokat: Pázmány Szent Agoston műveiből latin idézetekkel bizonyítja, hogy a római egyház Szent Agoston idejében is a vitás kérdésekről azt hitte és tanította, a mit ma hisz és tanít azokról.

Pázmány e két iker kérdést különben már »Kalauz«-ában is tárgyalta. Innét a gyakori hivatkozás »Kalauz«-ára. E hivatkozott helyeket itt már a »Kalauz«-nak általunk 1897-ben eszközölt kiadásából idézem.

Pázmánynak miként egyéb műveit, úgy ezen kisebb művét is czáfolta az ellentábor. Pécsvárady Péter nagyváradi lelkipásztor irt ellene 1629-ben 888 sűrűn nyomott 4-rétű lapon; de oly modorban, hogy Pázmány válaszra sem méltatta. Megjelent ugyan Pécsvárady czáfolatára 1630-ban ily című viszonzó czáfolat: »Jó nemes Váradnak gyenge orvoslása, mellyel Sallai István pap, püspöki plébános gyógyitgattya farkas marásból esett sebeit Bihar vármegyének és oltalmazza a Szent Irásról és Ecclesiáról irt könyveit az esztergami Érseknek;« melyről sokan azt hitték, hogy annak szerzője maga Pázmány, a Sallai név pedig csak álnév, de Fraknoi kimutatta, hogy Sallai István nevű plébános a mondott időben csakugyan élt († 1634) s hogy tudományosan képzett férfiú volt, ki Pozsonyban 1630-ban három latin munkát adott ki; miért is e munkát neki tulajdonítja, bár azt is kétségtelennek tartja, hogy Sallay munkáját Pázmány gondosan átjavitotta, talán egészen átdoigozta.

A példány, melyből az átirást eszközöltem, a magyar hercegprimási könyvtár tulajdona, az 1626-iki bécsi kiadás azon egyetlen példány, melyről Fraknoi is emlékezik s melyet második kiadás czéljából Pázmány — már mint kardinális — élete végső éveiben sajátkezűleg szorgalmasan átdolgozott, sűrűn javítván minden lapon a nyomtatott szövegen, itt-ott pedig teleirt papírdarabokat ostyával ragasztott a megfelelő lapokhoz. Az ostya kellemes táplálékát képezvén a molyoknak, ezek, majdnem 300 év alatt, több helyen az ostyával együtt a papírost is megrágták; de azért a kézírást egy-két hely kivételével sikerült elolvasnom. Sokkal nagyobb gondot okozott az átdolgozás miként való feltüntetése. Nem akartam e kiadásunkat záró jelekkel össze-vissza tarkítani, utoljára is abban állapodtam meg, hogy a hallhatatlan nevű és emlékü szerző végső akaratához alkalmazkodom és közzé teszem az általa tervezett második kiadást, melyet különben is minden valószínűség szerint csak Pázmány közbejött halála hicsitott meg. Adom tehát e művet emberileg lehető hűséggel úgy, a mint azt Pázmány óhajtotta kiadni másodsor, a nélkül, hogy az 1626-iki bécsi kiadás és Pázmány átdolgozása között az eltérést minden egyes helyen, vagy éppen betűknél feltüntetném. A fontosabb eltérések feltüntetését még sem mellőztem, a mint ezt a figyelmes olvasó az illető helyeken látni fogja.

(Vége köv.)

elnyelni akaró vállalatról van itt szó, hanem egy szövetkezetről, melyhez a kisiparosok adják a munkát, a beolvadó Moskovits-gyár a tőkét és a kiterjedt kereskedelmi összeköttetést és a melyben megkapja jutalmát a munka is, a tőke is.

Volt alkalmunk a szövetkezet egyik buzgó szervezőjével beszélni, a ki igen érdekesen nyilatkozott a szervezendő szövetkezetről.

Kifejtette, micsoda alacsony vonalra süllyedt a hajdan oly virágzó nagyváradi bőripar; hány hajdan vagyonos iparos család ment tönkre azért, mert nem tudott megbirkózni a külföldi versenynyel, mely óriási tömegben dolgozván, e mellé olcsóságot tudott csatolni.

Ezt fogja a nagyváradi iparosokra elérhetővé tenni a szövetkezet. Az ő munkájukat egyesíti a nélkül, hogy függetlenségüket fel kellene áldozniok. Ezek pedig azok a szempontok, a melyek gondos figyelembe vételével egyedül lehet megmenteni a magyar kisiparosokat. Részesüljenek a nagyipar áldásaiban a nélkül, hogy gyári munkásokká alacsonyulnának.

Ezek után szóljon maga a tervezet, melyet alább egész terjedelmében közlünk:

Egy Nagyváradon létesítendő bőripari cikketeket előállító és értékesítő szövetkezet alapítási tervezete.

Kétségtelen, hogy valamely nemzet vagyonosodása csak akkor remélhető, ha annak gazdasági életében valamenyí közgazdasági és harmonikus kifejlődésre jut. Az is kétségtelen tehát, hogy hazánkban is, mely bár első sorban mezőgazdasági állam, az ipar és kereskedelem felkarolása és fejlesztése ép oly fontos feladat, mint a mezőgazdaságé.

Az iparfejlesztési akciónak az az iránya, mely a hazában már honos iparágak fentartását és fejlesztését célozza, minden esetre fontosabb, nem csak azért, mert a kísérletezéssel kapcsolatos bizonytalanságot jobban kizárja, hanem azért is mert a nemzet egyes rétegeinek immár problematikussá váló egzisztenciáját van hivatva biztosítani s e mellett arra is szolgál, hogy a hazai fogyasztást legitím uton hódítsa vissza a külföldről.

A nálunk már honos iparágak közül az utóbbi időben a legváltáságosabb helyzetbe a cipész és csizmadiaipar jutott, noha ép ezen iparágak a fejlődőtség igen magas fokát érték el.

A züllésnek indult cipész és csizmadiaipar fentartása és a hazai fogyasztásnak a külföldről való visszahódítására csak úgy gondolhatunk, ha az eddigi versenyharczban legyőzött kis egzisztenciák helyébe erős és hatalmas küzdőfeleket állítunk s a kisiparosokat önállóságuk lehető kiméletével és fentartásával ennek védőszárnyai alá helyeztük.

A cipő és csizmaipar országosan váltáságos helyzete s különösen városunk idevágólag közismert viszonyai indították az alulírottakat arra, hogy Nagyváradon egy bőripari cikketeket előállító és értékesítő szövetkezet felállítását tervbe vegyék, úgy azonban, hogy az ne csak erős és életképes vállalat legyen önmagáért, hanem a lehetőség határain belül segítségére jöjjön a szorongatott szakmabeli kisiparosoknak is.

E kettős czélt úgy véljük elérhetőnek, ha a létesítendő szövetkezet gyári szakmunkások alkalmazása mellett, önálló kisiparosoknak is munkát ad oly formán, hogy az a munkást otthon saját műhelyében, tehát önállóságának teljes fenntartásával végezesse el. Ezen kívül módot kívánunk nyújtani úgy az önálló, mint a gyári munkásoknak arra, hogy a szövetkezetnek ne csak munkásai, de üzletész-tulajdonosai is lehessenek s így egy nagy tökegyesületnek vállalati nyereségében részesüljenek, a kölcsönösségen alapuló személyegyesület által nyújtható azon előnyökön ki-

vül, melyekben a szövetkezet nem szakma-
beli üzletreszesei a dolog természeténél fogva
nem részesei lehetnek.

Az így kitűzött cél elérése bizonyos, hogy
csak akkor remélhető, hogy ha a létesíteni
szándékolt vállalat életképes és ha az az alap,
melyen nyugszik, szilárd.

Ezen megfontolás kötelezi az alulírottakat
a következők előterjesztésére: Az országos statisztikai
hivatal kimutatásai szerint behozatott
cipő és csizma külföldről:

1893-ban	13.223 mm.	13.222.000 kor. ért.
1894-ben.	15.948 >	15.948.000 > >
1895-ben	16.397 >	16.398.000 > >
1896-ban	17.274 >	19.274.000 > >
1897-ben	18.893 >	18.894.000 > >
1898-ban	19.733 >	19.850.000 > >
1899-ben	19.633 >	19.754.000 > >
Összesen:	121.098 mm.	121.000.000 kor. ért.

A fenti kimutatásból kitűnik, hogy az itt
figyelembe vett cikkek behozatala hét év óta
mindig emelkedik és hogy tizenhárom millió
koronáról az évi behozatal értéke tizenkilenc
millióra emelkedett s hogy itt figyelembe vett
hét év alatt 121 millió koronát vittek ki az
országból behozott cipők és csizmákért.

Ily körülmények között kétségtelennek tű-
nik fel előttünk, hogy csupán a fenti két bőr-
ipari cikkben s az eddigi hazai árfogyasz-
tásának érintése nélkül is, tehát kizárólag a
külföldi behozatallal folytatott verseny esetén
a létesíteni szándékolt vállalat az áru-elhelye-
zés szempontjából feltétlenül életképes.

Az értékesítés biztosításán felül megki-
vánja a vállalat szilárdsága, hogy egyrészt az
előállítás feltételeit, másrészt a jövedelmezősé-
gét kimutassuk.

Erre nézve szolgáljon tájékoztatás, hogy a
létesítendő szövetkezetet egyelőre csupán évi
69.365 pár cipő-áru készítésére öhajjuk be-
rendezni, a mi az évi átlagos behozatalnak kör-
ülbelül csak 2%-át teszi ki és mintegy 370.000
kor. értéket képvisel.

Ezen mennyiség előállítására nézve szak-
értők közbenjöttével valószínűségi számítás
szerint a következő jövedelmezőségi táblázatot
terjesztjük elő:

Kiadás.

Az esetleges béremelkedésre 1387 koronát már figye- lembe véve, 69.375 pár munkabére á — 1.32 ko- rona — — — —	91.575 kor.
69.375 pár nyersanyaga és kellékei á — 2.28 kor. —	158.175 kor.
Gyárhelyiség házbére, illetve annuitása — — — —	2.500 kor.
Adók, illetékek — — — —	3.500 kor.
Fűtés, világítás, hajtóerő —	2.000 kor.
Gép, kapta, szerszám le- írások — — — —	3.000 kor.
Műszaki és kereskedelmi ve- zetés költségei — — — —	40.000 kor.
Utazási költségek — — — —	10.000 kor.
Veszteség, áruérték leírások	12.500 kor.
Nyomatványok, irodaszerek	1.500 kor.
Vegyés, előre nem láthatók	5.000 kor.
Egyenleg, mint tiszta haszon	44 070 kor.
Összesen:	373.820 kor.

Bevétel.

69.375 pár átlagos eladási ára, á — 5.32 kor. —	369.075 kor.
Nyersanyag beszerzésénél pénztárengedmények 69.375 pár á — 2.28 kor. 158.175 kor. 3¼-a — — — —	4.745 kor.
Összesen:	373.820 kor.

A most előterjesztett jövedelmezőségi táb-
lázat adatainak helyességét igazolják a követ-
kező árkalkulációk, melyek ugy a munkabér,
mint a nyersanyag árát helyesen a mai ár-
magasodás figyelembe vételével tüntetik fel:

1. Felsőbőr kivágás, gyermekcipők: 50 60 80. Női cipők: 80 100 120. Férfi cipők: 64 100 116.
2. Vászón, gyermek cipők: 06 08 10. Női cipők: 08 10 12. Férfi cipők: 08 10 12.
3. Hegymászó és rézjuku gyermek cipők: 06 08 10. Női cipők: — — —. Férfi cipők: — — —.

4. Fűzős gyermek cipők: 02 04 04. Női cipők: — — —. Férfi cipők: — — —
5. Talp, gyermek cipők: 20 36 56. Női cipők: 40 60 70. Férfi cipők: 50 60 80.
6. Talpbélés, gyermek cipők: 06 08 10 Női cipők: 10 12 14. Férfi cipők: 12 14 14.
7. Sarokfleck, gyermek cipők: 04 06 08. Női cipők: 10 10 10. Férfi cipők: 12 12 12.
8. Felsőfleck, gyermek cipők: 04 08 10. Női cipők: 08 12 12. Férfi cipők: 10 12 16.
9. Talpráma, gyermek cipők: 03 04 06. Női cipők: 06 06 06. Férfi cipők: 06 06 06.
10. Sarokráma, gyermek cipők: 02 03 03. Női cipők: 04 04 04. Férfi cipők: 04 04 04.
11. Talpbélés vászon, gyermek cipők: 01 01 02. Női cipők: 02 02 02. Férfi cipők: — — —.
12. Richtolás, gyermek cipők: 20 26 30. Női cipők: 30 30 34. Férfi cipők: 30 30 30.
13. Aljazás, gyermek cipők: 44 52 72. Női cipők: 110 120 120. Férfi cipők: 130 130 130.
14. Huzó, gyermek cipők: 02 02 02. Női cipők: 04 04 04. Férfi cipők: 04 05 05.
15. Kellékek, gyermek cipők: 06 06 08. Női cipők: 10 10 10. Férfi cipők: 10 10 10.
16. Rugany, gyermek cipők: — — —. Női cipők: 22 26 30. Férfi cipők: 16 20 20.
17. Kéreg, gyermek cipők: 06 08 08. Női cipők: 10 12 12. Férfi cipők: 12 14 14. Előállítási ár: Gyermek cipők: 182 240 318. Női cipők: 354 418 460. Férfi cipők: 368 427 460. Eladási ár: Gyermek cipők: 300 400 500. Női cipők: 500 600 700. Férfi cipők: 500 600 700.

A fentiek után, noha az alapszabályok
értelmében a szövetkezet általában bőr-
ipari cikkek előállítására és értékesítésére volna
megalakítandó, kezdetben csupán a cipő áruk
készítését és értékesítését tartjuk helyesnek,
minthogy e téren legsürgősebb az e szakma-
beli iparosok támogatása és a legbiztosabb a
jövedelmezőség, illetve legkisebb a kockázat
és legkönnyebben elérhető a teljes üzembeho-
zatal. Ugyanezért szándékunk a jelenleg ma-
gántulajdont képező *Moskovits* Farkas és társa
csizma- és cipőgyára összes felszereléseinek,
jogainak és irásbeli eg biztosított szállításainak
megváltása mellett e y, csak a lekötött üzlet-
részek erejéig kötelező, tehát korlátolt felelős-
ségű szövetkezet alakítása, a fentebb kifejtett
elvek szerint 6000 darab 50 koronás részjegy-
gyel, 300.000 korona alaptőkével, mely azon-
ban 4000 drb. részjegy jegyzése után, vagyis
200.000 korona alaptőkével már megkezdje
működését.

Az alakulás akként történik, hogy nevezett
cég jelenlegi gyárát összes felszereléseivel és
jogaival együtt 1200 darab üzletresz fejében,
vagyis 60.000 korona értékben mint egyik ala-
pító, a szövetkezet tulajdonába átbecsátja.
Ezen, a szövetkezet terhet képező megváltási
összeg a tényleg befizetett részjegyek után ki-
osztandó 5% osztalék után még fennmaradó
tiszta nyereségből 10 év alatt évenként 6000
koronával fog letörleszteni. Ezenfelül ugyan-
ekkor kötelezi magát a nevezett cég 600 drb.
üzletreszt 30.000 korona értékben készpénzért
jegyezni. A többi üzletreszt aláírás útján érté-
kesítjük. Ha az ily módon eszközölt üzletresz-
jegyzések a 4000 darabot elérik, a szövetkezet
200.000 koronával megkezdje működését és a
még nem jegyzett részjegyek a szövetkezet tu-
lajdonában maradnak s később meghatáro-
zandó módon értékesíttetnek. Az alaptőke a
következőképp volna felhasználandó:

1. Aló tőke:
a) <i>Moskovits</i> Farkas és társa gyárának jelenlegi berendezéséért és biztosított jogai, il- letve szállításainak átengedéséért 60.000 ko- rona.
Ujabbban beszerzendő szerszámokért; 40.000 korona.

2. Forgó tőke: a) bőryanag és készáru át-
vételért leltár szerint b) rendelkezésre fenn-
maradó készpénz kétszáz ezer korona jegyzésé-
vel 100.000 kor.

3. A szövetkezet tulajdonában maradt rész-
jegyek értéke 100.000 kor. Összesen: 300.000
korona.

Kiemelni kívánjuk, hogy *Moskovits* Farkas
és társa cégg kötelezőleg elismeri, hogy a 60.000
korona megváltási összeg fejében kapott rész-
jegyek után az évenként elérendő tiszta haszon-
ból osztalékra, míg a megváltási összeg, a fenti
módozat mellett le nem törleszteszik, igényt csak
annyiban tart, amennyiben a tényleg befizetett
alaptőke 5% osztalékának kifizetése és a meg-
váltási összeg törlesztési részletének levonása
után még osztalék céljaira tiszta nyereség ren-
delkezésre áll, mely esetben a fennmaradó tiszta
nyereség 5%-ig első sorban a megváltási 60000
korona fejében adott részjegyek osztalékára for-
ditandó; az azután fennmaradó tiszta nyereség
további felosztásában valamennyi jegyzett üz-
letresz egyenlő %-al részesül.

Ha ezek után még figyelembe vesszük, hogy
a létesülő szövetkezet az alaptőkének 20%-át
tevő állami támogatásra joggal számíthat, a
mi tíz évre felosztva, évenként 6000, illetve
8000 koronának felel meg, akkor két-
ségtelen, hogy a létesítendő vállalat a fentebb
kimutatott tiszta jövedelmet, vagyis kerekszám-
ban 44.070 koronát már a kezdő stádiumban
is, tehát a befektetett 200.000, illetve 300.000
koronának 18,5, illetve 12,3%-át könnyen ered-
ményezheti, s minthogy a tényleg befizetett üz-
letresz után 5% nyereség elsőbbsége is bizto-
sítva van mindenestre gazdaságos befektetés-
nek kell az üzletresz jegyzését jelezniük.

A midőn még a jegyzett üzletresz befize-
tésére nézve, közöljük, hogy a jegyzés alkalmá-
val 20% fizetendő be s hogy a fennmaradó
80% a cégjegyzés után részjegyenként heti egy
korona befizetéssel törleszteni, a — nyilvános
jegyzést ezennel megnyitjuk és az érdeklődők
figyelmébe azzal ajánljuk, hogy az alakuló köz-
gyűlés összehívása legalább két helybeli lapban
közéteendő meghívó útján fog megtörténni.

Nagyvárad, 1901. július hó 17.
*Dr. Berkovits Ferencz, Kugler Albert, Hu-
zella Gyula, Moskovits Farkas és társa, Weisz
Ernő, dr. Hoványi Géza, dr. Sarkadi Lajos*
alapítók.

A Kormos-ügy.

Nincs most szennyesebb kérdés Magyar-
országon, mely megoldásra várna, mint Kormos
Adolf kuriai bíró ügye.

A legfőbb ítélőszéknek tiszta hirnevén ej-
tett folt olyan nagy, hogy szélei — bármily eré-
lyesen tiltakozunk is ellene — folyton le-le-
nyulnak Nagyváradig is. Mivel komoly váddal
előállani nem tudnak, folytatják a megkezdett
gyanusítgatásokat.

Fölemeltük annak idején tiltakozó szavun-
kat az ellen, hogy a nagyvárad kir. táblának
köztisztelőben álló tagjaihoz a rágalom útján
próbáljanak férdőzni.

Most ismét nem tehetünk mást, minthogy
tiltakozunk a meggyanusítások ellen.

Egy fővárosi lap u. i. a következőket írja
a Kormos-ügyről, kapcsolatban a nagyvárad
táblával:

A nagyvárad tábla.

Egy Szelléhez intézett levélben ezeket írja
Kormos:

»A csödtömegrendnöki állást illetőleg a
referens a nagyvárad kir. ítélőtáblánál jó ba-
rátja és volt oly előrelátó, hogy sürgönyileg je-
lezte Nagyváradra érkezését, hogy ott jó bará-
taival egy üveget ürítsen.«

Egy levélben így ír Kormos Adolf Szellé-
nek: A kir. tábla helyzete nagyon nehéz. Én
iparkodtam urakat kapacitálni, hogy egy ily
fontos ügyben bátorságnak és éssznek kell meg-
nyilvánulni, hogy az elrontottat megjavítsuk.

pedig ez a város forgalmának a fő ereje az első utcája. A burkolás hiányának eltakarása végett rengeteg mennyiségű rostaaljat, homokot hordtak a kőköcskákra, úgy hogy a ki a járdáról lelép, bokáig merül e porba s Szaharába full a város, ha az uttestet csak egy nap is nem locsolják. Képzeltető, hogy a Kolozsvári-utca kövezése milyen amerikai módon folyik. Ha a Nagyhidról le jön az ember s végig néz az utca színén, egész mélyedéseket és dombokat lát az ember, pedig ezt az utcát a munka megkezdése előtt lejmérezte a mérnököség. Egyes helyeken pl. a Löbl-gyár előtt kedélyes kerékvágások vannak már is, általában az utca színe olyan egyenetlen és horpacos, akárcsak egy esztendeje döcögőnének rajta a járművek. Nem tudjuk ideiglenes használatra szánta-e a város ezt a kövezést, míg a villamos vasut épül, kinézésükből egyebet kivenni nem lehet. De akkor legalább gondoskodni kellene, hogy *Engel* ur a vállalkozó ne a rendes, szolid és tartós járdák és burkolatok számláit fizettesse meg a várossal, hanem csak a kontár munka megfelelő díját kapja meg. Különbben pedig azt hisszük, hogy a gazdasági tanácsos és főmérnök közbejöttével megtartott közlekedési bizottsági szemle kellő tájékozást szerzett az állapotokról és minden tekintetben érvényesíteni fogja felügyeleti jogát a város érdekében a kövezések körül.

* Száz évig élt. Biharvármegye egy régi, hű szolgálja hunyt el vasárnap este. *Nagy* István megyehajdu egy századot élt át. 1801-ben született s ezelőtt 52 évvel került Biharvármegyéhez. Aki a vármegyeházán megfordult, ösmerte a derék öreg embert, akit mindannyian becsültek becsületes, egyenes jellemeért. Temegetése ma, kedden délután 5 órakor lesz Pál-utcai lakásáról. A megyei tisztikar díszes koszorút helyezett elismerése jeléül koporsójára. Biharvármegye tisztikara — hosszas és hű szolgálata elismerésül.*

* Elfogott ékszerlovaj. Szepessi Andor honvédfőhadnagy lakásán nem rég ismeretlen tettes több ékszer ellopott. A tolvajt egy nő személyében Békés-Gyulán a rendőrség letartóztatta s most utban van Nagyvárad felé.

* Gyilkos szakaszvezető. A debreczeni honvéd-nyelvezred tegnap tartott gyakorlatán Bányay József szakaszvezető a puskatussal egy szolgálati szabálytalanság miatt úgy fejbe vágta Tibold Mihály közkapitányt, hogy az szörnyet halt. Tibold a czeglédi takarékpénztár igazgatójának a fia. A vizsgálatot megindították.

* Villámsujtott turista. Mint Pécskáról nekünk sürgönyzik, tegnap este egy turistát Bécs közelében hegymászás közben agyonstította a villám. Dr. Wilhelm orvos többbedmagával kirándult a szomszédos hegységbe, miközben vihar tört ki, a mi azonban nem zavarta meg a társaság jó kedvét. Vig adomázás közben folytatták útjukat fölfelé a hegyen. Egyszerre kitört a nagy égi háború, menydörgés között villám sujtott le és az orvost érte, a ki szörnyet halt. A társaság többi tagjának semmi baja sem történt.

* Egy külföldi rablógyilkos letartóztatása. Kötő fogást csinált az erdélyi csendőrségnek egy járőrre Lunkányban, ahol egy romániai alattvaló rablógyilkost sikerült kézrekeríteni. Tegnapelőtt ugyanis egy csendőr járőr portyázott a községben, a mikor is zajos mulatság hangja hallatszott ki az ottani korcsmából, miközben a magyarságot szidalmazó hangokat is hallott a korcsma előtt elhaladó járőr. A csendőrök megakarták tudni, hogy kik mulatnak a korcsmában; bementek tehát s ott egy kopott öltözetű román papot találtak, a ki több oláh paraszt társaságában mulatott. Mint-hogy a pap nem községbeli volt s személyére nézve a korcsmáros sem tudott felvilágosítást adni, a csendőrök felszólították igazolásra. A pápa, a ki már ittas volt, eleinte megtagadott

minden felvilágosítást, majd pedig azt állította, hogy Szebenmegye, Boicza községből való, azonban ez az állítása is valótlannak bizonyult, a mint erről az ottani román pap sematizmusából meggyőződtek. Az ilyképpen gyanussá vált papot a község házára kísérték, hol az ottani román pap segítségével megállapították, hogy nem is pap az illető. A csendőrök ekkor megmotozták s a ruhája közt bevarva 12.000 frankot találtak. Ezenkívül találtak nála egy levelet is, melyből megállapították, hogy az illető Pervaleszku Juon, a ki Jassiban a múlt hónapban megilkolta és kirabolta Radomeszku György ottani kereskedőt, kitől a gyilkosság elkövetése után 20.000 frankot rabolt el és megszökött. A gyilkos, szolgálja volt a megilkolt kereskedőnek s még a gyilkosság előtt szerezte be a papi öltönyt s ebben szökött át Magyarországra, hol már három hét óta csavarog. A gyilkost, a ki különben körözve volt nálunk is, egyelőre a járásbíróóság börtönében tartják fogva.

* Tragikus eljegyzés. Megrendítő dolog történt szombaton este Sirokon Gozon István házában, ahol a házigazda leányának az eljegyzését tartották. A szomorú eset részletei a következők: Gozon Boriskának régóta udvarolt Kustos Sándor odaváló legény s a leány jó szívvél is nézte a legény látogatásait. A szülők nem sokat törődtek a legény látogatásaival, mert nem vették komolyan a dolgot; annál nagyobb volt a meglepetésük, a mikor az aratás előtt megkérte Kustos a leány kezét. A leány szülei kossarat adtak a legénynek, s attól kezdve meg is tiltották neki, hogy a házhoz járjon. A legényt nagyon bántotta ez az eljárás, mindezzel daczára sikerült a leányt rávennie, hogy a szülők tudta nélkül titokban találkozzanak. Egy ilyen találkozáson azzal a hírrel lepte meg a leány Kustost, hogy kérője akadt a szomszédos Kelecsényből és, e hó 20-án este tartják meg az eljegyzést. Kustossal nagyot fordulterre a világ s a leánynak csak annyit tudott mondani, hogy az a legény sem megy el innét élve. Szombaton délután csakugyan meg jött Csorba Ferenc kelecsényilakos a fiával annak rendje és módja szerint megtartották az eljegyzést. Este 10 óra tájban, a mikor a vendégek az asztalnál ültek, lövés dördült el az utcán s az ablakon keresztül behatolt golyó Gozon István fejébe fúródott, a ki szó nélkül bukott le a székről. A lövés után Kustos elfutott, de a csendőrök még éjjel elfogták. Beismerte, hogy nem Gozont akarta meglőni, hanem Csorba Imrét, a vőlegényt, a ki az öreg Gozon mellett ült s a ki csak véletlenül esett áldozatul a gyilkosságnak. A szerencsétlenség után a vendégek szomorúan távoztak. A gyilkost pedig be-kísérték a járásbíróósághoz.

Munkások gyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

— július 22.

A nagyváradai ács és kőműves iparosok vasárnap délelőtt a városi major épület nagyteremben gyűlést tartottak, melyen vagy *háromszázan* vettek részt.

A gyűlésen a hatóság képviselőjében *Gerő* Ármín főkapitány volt jelen, *Mendelényi* Béla fogalmazó-kisérőjében. A kültendré *Réz* Bertalan rendőrbiztos ügyelt fel.

Molnár Lajos elnök megnyitván a gyűlést, a jegyzőkönyv vezetésére *Győrffy* Józsefet kérte fel. Ezután szervezkedésre kérte fel munkás társait, mert szerinte, a szervezetlen munkások nem boldogulhatnak. Hivatkozik a tavaszi munkás mozgalomra, a kőműves sztrájkra, mely sikerrel járt és arra, hogy országszerte minden társadalmi osztály szervezkedve tömörül érdekei elérésére.

Utánna *Vánkus* Károly másodelnök beszélt arról, hogy politikai téren kell szervezkedniök

a munkásoknak, ha boldogulni akarnak. A következő szónok a sajtó és gyűjtés czimen nagyobb szabású beszédet mondott. *Felczéder* Agostonnak hívják a szónokot, kit a budapesti szociál-demokrata kör küldött le. Hosszu beszédében fejtegette az általános választói jog szükségét. Nagy hévvel vitatta, hogy Magyarország tizenkilencz millió polgára közül tizennyolcz milliónak nincs választói joga s nincs is szószólója a munkásoknak a parlamentben, ahol a kormány a néppártnak is teret engedett; csak annak nem, hogy szociál-demokrata párt is alakuljon. A Kossuth-párt is kétszínű. — mondta a szónok — nem igaz barátja a népnek, de nem igaz barátja egyetlen párt-törődék sem. A tőke ellen intézett támadása közben *Gerő* Ármín főkapitány a tárgyra intette a szónokot, aki végre kijelentette, hogy az összes napilapok érdekkörök szolgálatában álló erkölcstelen nyomtatványok. Csak egyetlen egy oly lap van, mely a munkások igaz barátja és ez a *budapesti Népszava*. Felhívja a hallgatókat, hogy fizeszenek valamennyien elő e lapra.

A meglehetősen fanatikus és összefüggéstelen beszéd semmi hatást sem ért el, sőt akadtak olyanok is a mi józan munkásainak között, akik az izgató rossz irányú beszédet meg is abczugolták. Pénzt pedig nem adtak, sem elő nem fizettek.

A munkások vegyes érzelmek között osztottak szét ezután.

IRODALOM.

Pázmány Péter munkái. Most jelent meg *Pázmány* Péter munkái magyar sorozatának V-ik kötete, mely a következő munkákat tartalmazza: Csepregi Mesterség. Calvinista Tükör. Az Igazságnak Győzedelme. Csepregi Szégyenvallás. Rövid Felelet Két Calvinista Könyvecskére. Bizony s Okok. *A Szent Irásról* És *Az Anyaszentegyházról*. A Setét Hajnal-Csillag Után Bujdosó Luteristák Vezetője. Emli-tenünk is fölösleges, hogy a kir. magy. tudományegyetem hittudományi kara által rendezett ezen kiadás valóságos hézagot pótol amugy is árva irodalmunkban és hazánk e nagy szelleme megérdemli, hogy kitűnő munkáit ebben a teljes és szép kiadásban pártolja a katolikus magyar intelligencia. A jeles munkának az intelligens körök minél szélesebb rétegében el kellene terjednie. Együttal megemlítjük, hogy mind a két sorozat, valamint a latin, úgy a magyar, az első kötetből kezdve megrendelhető egy Nyilatkozat által, mely a bpesti kir. tud. egyetem hittudományi karának dékáni hivatalához czimzendő. (IV., Központi egyetem.) A nyilatkozat vétele után az egyetemi nyomda az eddig megjelent köteteket egyszerre, a többieket pedig megjelenésük után küldi 5—5 forint utánvételezéssel. A mű könyvesboltban jóval többbe kerül.

Magyarok Vasárnapja. Az amerikai magyarok kitűnően szerkesztett katolikus folyóiratának 2., július 3-iki számát vettük a következő érdekes tartalommal: A makersporti nagygyűlés, mely cikkben a vallásosság és hazafiság viszonyát fejtegeti mély belátással. Politikai hírek az Egyesült-Államokból, Magyarországról, Ausztriából, a többi külföldről. Hírek az amerikai magyarság köréből. Egyről-másról. Hasznos tudnivalók. Humor. Mellékletül Magyarországi Szent *Erzsébet* Amerikai Hirnöke és *Kincs* István regényének folytatása. A kitűnő folyóirat az amerikai magyarok közt valóságos hivatást teljesít s ezért nagy jövőre van hivatva. Előfizetési ára bámulatos olcsó: egész évre csak 2 dollár, 50 cent.

TANUGY.

A községi iskolaszék választó gyűlése.

A községi iskolaszék tegnap d. u. 4 órakor választó gyűlést tartott; a gyűlésen jelen voltak:

Auspitz Adolf, dr. Berkovits Ferencz, Beczkay Lajos, dr. Bulyovszky József, Böszörményi Géza, Bordé Ferencz, Bozóky Béla, dr. Baróthy Akos, Dietz Mihály, Csák Máté, dr. Döry Ferencz, Deuts János, Ficzek Lajos, Gabriely Lajos, Gentz János, Horváth Endre, Hoványi Géza, Hoványi Gyula, Heringh Sándor, Hlatky Endre, Hegyesi Márton, Istvánfy József, dr. Kecskeméti Lipót, Krüger Viktor, dr. Konrád Márk, Mezey Mihály, Materny Imre, Moga János, Márkus László, Molnár Lajos, Mátéh Lajos, Molnár Imre, Némethy Károly, Pakala Tamás, Réz Mihály, Rimler Károly, Sulyok István, Stark Gyula, Thury Kálmán, Váradi Mór, dr. Vucskics Gyula.

A gyűlésnek két tárgya volt; egy újonnan rendszeresített tanítói állás betöltése; a pályázati felhívás igen eredményes volt, a mennyiben az állásra 27 nő és 27 férfi tanító pályázott, előbbiekből közül 5 polgári iskolai tanképesítéssel.

A tanügyi bizottság az állásra jelölte:

Csorba Ida,
Hegyesi Katinka,
Kortsmáros Irma,
Lázár Ferike,
Szemes Ilonka,
Dallos Elek,
Györi Gyula és
Szücs György

állami tanítónőket, illetve tanítókat.

Mezey Mihály választási elnök a gyűlést megnyitván, konstataulta, hogy a gyűlés, mivel a választott tagok $\frac{2}{3}$ -nál többen jelentek meg, választóképes; felkérte azután az elnököt a tanügyi bizottság javaslatának előterjesztésére.

Dr. Berkovits Ferencz alelnök terjesztette ezután elő a tanügyi bizottság fennebbi javaslatát; mely után az elnök a szavazást elrendelvé, annak eredménye a következő:

Szavazatokat nyertek:

Szemes Ilonka 23-at és
Hegyesi Katinka 17-et

és így Szemes Ilonka 6 szavazattal rendes tanítónőnek megválasztott.

A gyűlés elején dr. Hoványi Gyula és Rimler Károly főjegyző mint új tagok tették le az esküt.

Nem hisszük, hogy a tegnapi választás éle Hegyesi Márton vagy leánya ellen irányult volna, — folytatása volt az a multkori választó gyűlésnek, amikor az ellentétek annyira kiélesedtek.

SPORT.

Vilmos huszárok löversenye. Nagy és díszes közönség jelenlétében tartották meg a Vilmos huszárok löversenyüket Debreczenben. A versenydíjak a nagy tribüna előcsarnokában voltak kiállítva, melyek között igen sok szép művészi kivitelű tárgy volt, többek között egy nagy ezüst serleg, melyet az első verseny tiszteletdíjává Don Miguel Braganzai herceg ezredes tűzött ki.

A félvér akadályversenyen báró Durneiss főhadnagy lova vitte el az első díjat. Az al-
földi akadályversenyén a Bocz kápláré. Tiszti szolgálati lovak akadályversenyén Lichtenstein Pál főhadnagy »Jámbor« nevű lova. A gátversenyen elsőnek érkezett be

»Jugurtha«, gróf Starhemberg Vilmos kapitány lova. Huszárok akadályversenyén Szőke köz-
huszár lova. Tiszti szolgálati lovak akadály-
versenyén báró Podmaniczky Béla hadnagy lova érkezett be elsőnek s így Podmaniczky vitte el a braganzai herceg Ferencz József által kítettük lörös készletet. A nagy aka-
dályversenyen gróf Starhemberg Vilmos ka-
pitány »Paquin« nevű lova lett az első.

Ezzel a minden pontjában igen érdekes verseny véget ért.

MULATSÁG.

Műkedvelői előadás. Szép és előkelő társaság jelenlétében tartotta meg műkedvelői előadását a nagyvárosi fiatalok egy része. A »Végrehajtó« és az »Egyetlen leány« című egyfelvonásos vígjátékok kerültek színpadra. A szereplők közül kiváltak: Szécsi Emma, Tóth Mariska, Somlár Mihály, Rogoz Imre, Kertész Sándor, Vadász Gyula, Ivánffy Irénke, Nagy Jolán, Kürti Margit, Erdődy Andor és Kovács Dezső. Kiváló sikert ért el Fényes Márta hegedűjátéka. Ez a gyermek művésznő, minden egyes fellépése alkalmával jobban-jobban meghódítja a közönséget, míg a vasárnapi fellépése alkalmával már zajosan tüntettek a kis Fényes Márta mellett. Az egyes darabok kitűnő rendezésben, kerekdeden s igazán élvezetes előadásban folytak le s tekintélyes összeg jutott a »Vörös-kereszt« és a »Mentő-egyesület« javára. Az előadás után tánczra perdült a jelenlevő szép közönség s reggelig rakták a tánczot. Teljesen megvirradt, mikor abba hagyták a mulatságot. Mint értesülünk, a sikeren felbuzdulva még egy előadás rendezését vették tervbe. A mulatság özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné és Beöthy László főispán védnöksége alatt tartatott meg.

Igazságszolgáltatás.

Falkai sikkasztása. Ismeretes, hogy Falkai Lászlónál, a sikkasztó levélhordónál New-Yorkban történt elfogatásakor az odavaló rendőrség az elsikkasztott 40.000 koronából 36.000 koronát talált. Ilyenformán a magyar kincstár csupán 4000 koronával károsodott volna meg. Mint most értesülünk, ez az összeg is redukálódott, mert Falkai édesanyja átadta a rendőrségnek azt a 200 koronát, melyet fia szökése előtt neki ajándékozott, így hát az egész hiány csak az a mintegy 2000 korona, melyet Falkai utazása alatt elköltött. A főposta igazgatósága serényen folytatja Falkai pénzkezelésének rovincsolását és a szökése napján nála volt utalványok és pénzes levelek közül ezideig csak a dr. Pihál Viktor újpesti királyi közjegyző által a magyar királyi központi állampénztárhoz feladott 16.000 koronát fizette ki, míg a további utalványozások felülvizsgálása még folyvást tart. Híre járt, hogy Falkainé válni készül az urától. De ez nem igaz. Ellenkezőleg, az asszony máris azután jár, hogy a férje részére, noha csak 5—6 hét múlva hozzák haza, védőről gondoskodják. Falkai hazaszállításának a költségei legföljebb 5000 forintra fognak rugni.

Alexandria—Budapest. E két város közt levő hosszú utat kellett megtennie Dénes-Druker Gyulának, még pedig anélkül, hogy érdemes lett volna. Mert, a mint a büntető törvényesség kértére meghozták, mindössze egy napig tartották fogságban, aztán szélnek eresztették. Dénes néhány hónap előtt szökött meg Budapestről. Tavoazása előtt azt beszélte mindenkinnek, hogy Kairóba konzuli titkárnak neveztek ki és nőstülni készül. Meséjének azonban

csak a második fele volt igaz. A kinevezésről szóló hazudozás csupán arra való volt, hogy több kereskedőt, leginkább ékszerészeket becsapjon. Ezekről nagyobb értékű ékszert csalt ki s miután hirtelen csakugyan megőszül, az így szerzett pénzzel rögtön az esküvő után kiszökött a külföldre. Azonban Dénest elfogták Alexandriában s a héten hazahozták. Időközben a családja rendezte valahogy a dolgait s a följelentők visszavonták a panaszait. Erre a királyi ügyészség megszüntette a folyamatban volt bünvádi eljárást és Dénest mindjárt a messi utról történt hazaszállítását követő napon a védője dr. Kovács Jenő kérésére szabadlábra helyezték.

REGÉNY-CSARNOK.

A SANDASZEMÜ.

Irta: Lucien Biart.

Francoziából: K—6.

— A városba nem tért vissza, a faluban sem látták s az az indián, a ki a hegyi ut elején lakik, szintén nem látta este elmenni.

— Így már komolyabb a dolog, mondá az udvarnagy homlokát összeráncsolva. Ki kell kutatni az utat.

— Már lóraülttem az embereket.

— Jól tetted, hogy nem csaptál nagy zajt vele. Miért rémitenők meg Micaelát? Rézsemről meg vagyok róla győződve, hogy Bernardo a szokott órában ma is be fog állítani.

Az indiánok megindultak a hegyi ut felé, utánuk mentek don Estevan, Alvarez és az aggastyán, ez utóbbi igen komor hangulatban, mert őt, valamint don Estevant is, rossz sejtelmek gyötörték.

Az ösvényt gondosan kikutatták, a nélkül, hogy a legkisebb nyugtalanító nyom megerősítette volna az öreg aggodalmait. Minden bokrot, minden sziklarepedést gondosan megvizsgálták, de sehol sem találtak semmit.

Egyszerre az egyik indián, a ki előremente a baljóslatu nevű szakadék szélén levő bokrokat átkutatandó, felkiáltott. Azon a helyen, a hova lovas még soha sem merészkedett, a földben egy ló patkójának nyomai látszottak. Alvarez és don Estevan odafutottak; az első barátja felé nyujtva karját egy összezuzott ágra mutatott. Az indiánok éles szemmel vizsgálták a roppant mélységet, melynek aljára a fény sem hatolt le, de csak az oldalán néhány félig kiszakított és lehorzsolott bokrot vehettek észre.

— Menjünk le a völgybe s onnan igyekezzünk ebbe a szakadékba behatolni, mondá Alvarez kétségbeesett barátjának. Te vezess vissza a szerencsétlen atyát.

— Nem, nem, kiáltott ez tompa hangon. Az én fiam meghalt, senki más ne emelje föl az ő holttestét.

A nyugtalanító jelek arra mutattak, hogy a ló véletlenül a mélységbe lépett. Talán elaludt Bernardo utközben, a mi gyakran geszik a mexicóiaknál? de akkor, hogy nem találta meg a helyes utat a ló, mely már annyiszor járt erre? Lóra ültek, áthaladtak a falun s miután a hegyet megkerülték, egy meredek sziklafal előtt megállottak. Innen már igen nehéz volt előrehaladni, lovaikat hátrahagyták s egymásnak kezét nyujtva segítettek. Egy órai emberföltött munka után végre egy sirboltszerű üreghez értek, mely két sziklafal közt mélyen a föld alá lenyult. A lemenetel lehetetlennek látszott, de Alvarez, hogy az indiánokat felbátorítsa, megpróbálta lebecsátkozni a mohos és nedves sziklákra. A sötétség folyton nőtt s tekintve csak úgy látta az eget, mint valami kut fenekéből. Lassanként az indiánok Alvarez bátorításai daczára egymásután elmaradtak.

— Nem szabad az ördögöt kísértetni, mondták. Az egyik bátrabb azonban mégis előrehatolt és utólrta az udvarnagyot. Ketten végre az utolsó akadályokat is legyőzték s megpillantották egy ló és lovas holttestét. Az ember feje vízbe merült, de Alvarez megismerte Bernandot. Egy órai munkába került, míg végre kötelek segítségével felvonszolták a holttestet a

megsemmisült atya lábai elé. Visszatértek a faluba, hol az előre értesített bíró hiába keresett bűnyomokat. A holttestet hordágyra tették, melyet az atya szalag akart követni.

— Az ön leányának gonosz szemei vannak, mondá az ültetvényesnek, ki vele akart menni, miadazok halálát fogja okozni, kik őt szeretik.

A jelenlevők rémülten néztek rá.

— A fájdalom megtéveszté önt, mondá Alvarez, hiszen látja, hogy én is élek.

— Mert a lelki kötelék, mely ön és keresztánnya közt fennáll, megvédi önt.

Don Estevan hallgatott.

Az új áldozat láttára ismét eszébe jutottak volt barátja szavai: »Emlékezzél reám, ha valaha valami baj ér.«

— Csak egy szót még, szóló Bernardo atyjának, ki már távozni akart.

Ez megállott.

— Ismeri ön Fuenléal Juant? kérdé az ültetvényes habozva és halkán.

— Hogyne, ő Bernardo keresztatyja.

Az ültetvényes hátrált egy lépést.

— Almodtam, mondá magában, mialatt az aggastyán utólrni igyekezett a halottas menetet; nem ölhette meg a saját keresztfiát.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A szombathelyi püspökség.

Budapest, július 22. (Saj. tud. táv.) Szombathelyen a megürült püspökségre hír szerint nem Kohl Medárdot, hanem István Vilmost, Hidassy volt segédpüspökét nevezik ki. István már volt is Rátóton Széll Kálmán miniszterelnöknél. A kinevezés Szt. István napján fog megtörténni.

Lemondott képviselő.

Budapest, július 22. (Saját tud. táv.) Besenyi Ferencz kisbecskereki képviselő lemondott a mandátumáról és kilépett a szabadelvű klubból. A lemondás oka hír szerint abban rejlik, hogy kerületében más jelöltet állítottak fel.

Crispi betegsége.

Nápoly, jul. 22. Crispi megint megbetegedett és nagy szivgyöngülésben szenved. Állapota ma javult, de mégis aggodalomra ad alkalmat. Az orvosok feltétlen nyugalmat ajánlottak neki. (M. T. I.)

Gyilkosság unalomból.

Gyöngyös, július 22. (Saját tud. táv.) Ma a legnépesebb utcán Oszterreicher Miksa gabona kereskedő lakására, ki szombat óta távol volt, — beállított két marczona alak s az asszonyt meggyilkolták s husz forintot elraboltak. A zajra a szomszédok előjöttek, odarohantak a szobához, ahol a gyilkosság történt, de a két alak elmenekült. A kapuból vissza kiáltották:

— Mi végeztünk! Bemehetnek!

Aztán futásnak eredtek, de az egyiket egy katona elfogta. A másikat is még ma este letartóztatták. Kitünt, hogy mindkettő Illaváról hazakerült fegyencz. A vállatásnál azt adták elő, hogy unalomból gyilkoltak.

Nagy szerencsétlenség.

Berlin jul. 22. A reggeli lapok jelentése szerint tegnap délután a Krossin-tavon Königs-wusterhausen mellett a viharban felborult egy csónak s három asszony és négy gyermek a vízbe fullt.

Verseny czirkáló hajók között.

Portsmouth, jul. 22. A Minerva és Hiacynth czirkáló hajók között folyt gibraltárportsmouthi verseny, amelyen el kellett dőlnie annak a kérdésnek, hogy a csökazánrendszer és a Belleville-kazánrendszer között melyik a jobbik, a csökazánnal ellátott Minerva győzelmével végződött. Utközben a Hiacynth Belleville-féle kazánjának egy csőve megrepedt, úgy hogy egy fűtő súlyosan megsérült. (M. Táv. I.)

Földrengés.

Belgrád, jul. 22. Tegnap reggel Szerbia több vidékén változó erejű és tartamu földrengést éreztek délkelet-északnyugati irányban. (M. T. I.)

Megyetanási választások Franciaországban.

Páris, július 22. A tegnapi megyetanási választásokon a reggel 4 óráig érkezett jelentések szerint megválasztottak 788 republikánus és 170 konzervatív jelöltet. 78 jelölt pótválasztás alá kerül. A republikánusok eddig 37 mandátumot nyertek és 18-at elvesztettek. A választottak között van Paul Loubet, Méline, Deschanel, Delcassé, Krantz és Mercier tábornoknak a testvére.

Leégett városrész.

Pétervár, július 22. Szoloki-Novo-Alexandrovsk városkában, a kovói kerületben 260 ház leégett. A kiel kormányzóságban a czukorrépának 20%-át elpusztították a rovarok. (M. T. I.)

A kharkovi bank deficitje.

Pétervár, július 22. Hivatalos jelentések szerint a kharkovi kereskedelmi bank deficitje 2,300.000 rubel.

KOZGAZDASAG.

A Fekete-Körös öntözési ügye. A fekete-körös ármentesítő társulat a Sebes-Körösből részére engedélyezett 6-6 köbméter részbeni felhasználásával egyelőre egy 2000 katasztr. hold kiterjedésű öntöző-érdekeltség megalakításával foglalkozik. Legutóbb tartott választmányi ülésén behatóan tárgyalta a kér-

dést. Eddigi megállapodások szerint kilátás van rá, hogy az érdekeltség egyharmada a nagyváradi kulturmérnökség által Darányi földmiv. miniszter rendeletére készített öntözési terv költségeinek felét magára vállalja, a másik felét az 1900. évi XXX-ik törvényczikk értelmében az állam hozzájárulás címén adja. A mozgalom előreláthatólag sikerre vezet — úgy hogy a 6 köbméteres levezető-csatorna már épül is. A végleges szervezkedés végett gróf Tisza István legközelebb értekezletre hívja az érdekelteket.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, július 21.

Buza októberre	— — — — —	8.10
Buza áprilisra	— — — — —	—
Tengeri	— — — — —	5.16
Rozs okt.	— — — — —	6.88
Zab ápr.	— — — — —	6.36
Káposzta, repce, zug.	— — — — —	—

Értéktőzsde.

Budapest, július 21.

Osztrák hitel	— — — — —	664.75
Magyar hitel	— — — — —	668.—
Allamvasut	— — — — —	655.—
Pimamurányi	— — — — —	446.50
Magyar jeizalog	— — — — —	447.25
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. július 21-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	117.75
Magyar koronajárdék	— — — — —	92.85
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	— — — — —	120.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — — —	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	118.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — — —	92.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	— — — — —	100.—
Horvátó-szlavónföldtehermentesítési kötvény	— — — — —	93.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	173.—
Tiszszabályozás s zagedi sorsjegyek kölcsön	— — — — —	143.—
Osztrák járdék papírban	— — — — —	98.95
Osztrák járdék ezüstben	— — — — —	98.80
Osztrák járdék aranyban	— — — — —	118.—
Osztrák korona járdék	— — — — —	95.75
Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	139.50
Osztrák magyar bank részvény	— — — — —	16.40
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	640.—
Osztrák hitelintézet részvény	— — — — —	640.25
Párisi vista	— — — — —	95.15
20 frankos arany (Napoleon'or)	— — — — —	19.04
Németbirodalmi márka	— — — — —	117.47
London vista	— — — — —	239.60
20 márkás arany	— — — — —	28.50

Dr. VUCSKICS GYULA.

Van szerencsénk a n. érdemű közönség szives tudomására adni, hogy az alant jegyzett cikkek árait mélyen leszállítottuk és

teljesen kiárusítjuk

u. m. Szines selyem kelmék, nyári női ruha szövetek, mosó zefir, batiszt, angol vászon és fehér batisztok.

Szövött áru kesztyük, gyermek- és fiu tricó ing, nadrág, netz ingek. Tenis flanel és satin ingek, övek, sapkák és egyéb idény cikkek.

Az összes raktáron levő napernyőket, blousokat és női fűzőket

minden elfogadható árban eladjuk.

Tisztelettel

Kunz József és társa czég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1901. évi május 1-től.

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.				Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.				Vésető—Kötegyán—Hollód.				Hollód—Kötegyán—Vésető.									
	V. v.	Sz. v.	ind.		Sz. v.	V. v.	ind.		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.	ind.	V. v.	V. v.					
Nagyvárad	5 50	2	—	Gyoma	—	—	ind.	3 40	2 30	Vésető	—	—	ind.	4 45	5 27	Hollód	—	—	ind.	4 35	12 05
Osi	6 09	2 14	—	Ozed	—	—	—	4 07	2 54	Okány	—	—	—	5 07	5 49	Mocsár-Gyanta	—	—	—	4 46	12 17
Uj-Palota	6 24	2 29	—	Déva-Ványa	—	—	—	4 37	3 26	Gyanta	—	—	—	5 23	6 07	Rippa	—	—	—	5 02	12 39
Gyires	6 41	2 42	—	Kéthalom	—	—	—	4 54	3 43	Sarkad-Keresztur	—	—	—	5 36	6 18	Tenke	—	—	—	5 24	1 17
Körösszeg	7 02	3 01	—	Körös-Ladány	—	—	—	5 13	4 06	Méhkerék	—	—	—	5 52	6 36	Fekete-Tót	—	—	—	5 44	1 39
Szakál	7 19	3 18	—	Szeghalom	—	—	—	5 40	4 38	Kötegyán	—	—	—	6 16	6 45	Fekete-Bátor	—	—	—	6 06	2 07
Nagy-Tóti	7 38	3 37	—	Vésető	—	—	—	6 12	5 22	Kötegyán	—	—	—	6 16	6 57	Árpád	—	—	—	6 16	2 18
Komád	7 55	3 47	—	Kót	—	—	—	6 38	5 52	Pósa	—	—	—	6 29	7 12	Erdő-Gyarak	—	—	—	6 25	2 28
Iráz	8 14	3 59	—	Iráz	—	—	—	6 52	6 07	Ilye	—	—	—	6 48	7 24	Csegöd	—	—	—	6 34	2 38
Kót	8 25	4 16	—	Komádi	—	—	—	7 10	6 38	Csegöd	—	—	—	7 02	7 39	Ilye	—	—	—	6 57	2 58
Vésető	8 42	4 16	—	Nagy-Tóti	—	—	—	7 22	6 50	Erdő-Gyarak	—	—	—	7 12	7 49	Pósa	—	—	—	7 07	3 09
Szeghalom	9 19	4 39	—	Szakál	—	—	—	7 48	7 23	Árpád	—	—	—	7 21	7 59	Kötegyán	—	—	—	7 19	3 22
Körös-Ladány	9 44	5 10	—	Körösszeg	—	—	—	8 11	7 47	Fekete-Bátor	—	—	—	7 39	8 20	Kötegyán	—	—	—	8 06	3 42
Kéthalom	10 34	5 55	—	Gyires	—	—	—	8 33	8 12	Tenke	—	—	—	7 52	8 35	Méhkerék	—	—	—	8 15	3 52
Déva-Ványa	11 18	6 12	—	Uj-Palota	—	—	—	8 47	8 27	Rippa	—	—	—	8 15	9 03	Sarkad-Keresztur	—	—	—	8 33	4 12
Ozed	12 03	6 55	—	Osi	—	—	—	9 03	8 46	Mocsár-Gyanta	—	—	—	8 39	9 32	Gyanta	—	—	—	8 43	4 23
Gyoma	12 21	7 15	—	Nagyvárad	—	—	—	9 03	8 46	Hollód	—	—	—	8 51	9 45	Okány	—	—	—	9 02	4 44
	12 45	7 39	—		—	—	—	20	9 05		—	—	—	9 01	9 57	Vésető	—	—	—	9 20	5 04

Székelyhid—Margita—Sz. Somlyó.				Sz. Somlyó—Margita—Székelyhid.				Szeghalom—Füzes-Gyarmat.				Füzes-Gyarmat—Szeghalom.									
	V. v.	Sz. v.	ind.		Sz. v.	V. v.	ind.		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.	ind.	V. v.	V. v.					
Székelyhid	9 36	6 40	—	Szilágy-Somlyó	—	—	ind.	3 18	2 05	Szeghalom	—	—	ind.	10 20	5 50	P.-Ladány	—	—	ind.	6 50	2 04
A.-Keresztur	10 20	7 22	—	Sz.-Nagyfalu	—	—	—	3 43	2 30	Füzes-Gyarmat	—	—	—	10 45	6 17	Szerep	—	—	—	7 40	2 48
V.-Ábrány	10 34	7 35	—	Ipp	—	—	—	4	2 47	B.-N.-Bajom	—	—	—	11 43	7 15	B.-Udvari	—	—	—	7 54	3 01
Monos-Petri	10 45	7 45	—	Széplak	—	—	—	4 35	3 27	B.-Udvari	—	—	—	11 58	7 30	B.-N.-Bajom	—	—	—	8 17	3 23
Margita	11 05	8 04	—	Bályok	—	—	—	4 47	3 40	Szerep	—	—	—	12 09	7 41	Füzes-Gyarmat	—	—	—	9 09	4 07
Felső-Ábrány	11 19	8 17	—	Szoldobágy	—	—	—	5 01	3 55	P.-Ladány	—	—	—	1	8 32	Szeghalom	—	—	—	9 30	4 28
Szoldobágy	11 41	8 37	—	Felső-Ábrány	—	—	—	5 19	4 15												
Margita	11 55	8 56	—	Margita	—	—	—	5 38	4 37												
Bályok	12 18	9 12	—	Monos-Petri	—	—	—	5 48	4 48												
Széplak	12 48	9 40	—	V.-Ábrány	—	—	—	5 58	4 59												
Ipp	1	10 9 40	—	A.-Keresztur	—	—	—	6 11	5 13												
Sz.-Nagyfalu	1	10 9 59	—	Székelyhid	—	—	—	6 50	5 54												
Szilágy-Somlyó	1	34 10 22	—																		

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.								Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.								Püspök-Ladány—Debreczen—Ermihályfalva.											
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.	ind.		V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.	ind.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.				
Budapest	6 50	8 30	2	—	5 45	9 15	—	Kolozsvár	—	—	5 23	7	—	12 32	6 13	11 01	P.-Ladány	—	—	ind.	4	—	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08
Rákos	7 02	8 51	2 13	—	6 06	9 28	—	Jegenye	—	—	7 59	11 14	—	7 16	7 16	—	Debreczen	—	—	—	5 10	2 56	6 46	11 44	3 56	7 41	
Ujszász	8 28	10 59	3 36	—	8 40	10 56	—	B.-Hunyad	—	—	6 40	8 37	1 44	7 54	12 20	—	Ermihályfalva	—	—	—	6 36	3 57	7 29	1	4 58	9 13	
Szolnok	9 07	11 31	3 59	—	9 27	11 19	—	Csucsá	—	—	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52											
Szajol	9 21	11 50	4 12	—	9 46	11 33	—	Rév	—	—	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34											
P.-Ladány	10 43	2	—	5 28	11 53	12 55	4 54	Élesd	—	—	5 54	7 59	10 25	3 15	9 49	1 48											
Báránd	—	2 12	—	12 07	—	—	5 11	Mező-Telegd	—	—	6 21	8 11	10 42	3 28	10 07	2 01											
Sáp	—	2 27	—	5 48	12 24	—	5 32	F.-Vásárhely	—	—	6 49	—	11 01	—	10 27	—											
B.-Ujfalu	11 18	2 47	—	6 03	12 46	1 33	5 58	Váradi-Velenceze	—	—	7 02	8 32	11 10	—	10 37	2 25											
M.-Peterd	—	3	—	1	—	—	6 15	Nagyvárad	—	—	7 11	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31											
M.-Keresztur	—	3 12	—	1 14	—	—	6 31	Nagyvárad	—	—	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38											
Bors	—	3 25	—	1 28	—	—	6 50	Püspöki	—	—	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—											
Püspöki	11 48	3 32	—	1 36	—	—	7 02	Bors	—	—	2 47	—	11 54	—	11 22	—											
Nagyvárad	11 56	3 42	—	6 39	1 48	2 11	7 16	Mező-keresztur	—	—	3 12	—	12 05	—	11 37	—											
Nagyvárad	12 16	3 58	—	6 46	2 06	2 18	12 25	Mező-Peterd	—	—	3 30	—	12 17	—	11 50	—											
V.-Velence	—	4 05	—	2 30	2 25	12 32	—	B.-Ujfalu	—	—	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18											
F.-Vásárhely	—	4 16	—	2 41	—	12 45	—	Sáp	—	—	4 39	9 38	12 47	—	12 25	—											
M.-Telegd	12 48	4 38	—	7 15	3 03	2 50	1 12	Báránd	—	—	5 01	—	1 01	—	12 41	—											
Élesd	1 02	4 56	—	7 28	3 21	3 04	1 37	P.-Ladány	—	—	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03											
Rév	1 26	5 20	—	7 50	3 45	3 26	2 10	Szajol	—	—	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19											
Csucsá	2 16	6 31	—	8 37	4 52	4 16	3 49	Szolnok	—	—	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39											
B.-Hunyad	2 49	7 16	—	9 08	5 32	4 52	4 48	Ujszász	—	—	—	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58											
Jegenye	3 15	7 49	—	9 33	6 01	—	5 34	Rákos	—	—	—	1 37	6 03	9 28	6 52	7 38											
Kolozsvár	3 50	8 33	—	10 08	6 59	5 55	7 04	Budapest	—	—	—	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50											

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad	10 20	4 30	7 00	Szeged	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad	10 20	4 30	7	Arad	—	—	—
Ósi	10 30	4 41	7 16	H.-M.-Vásárhely	4 38	11 05	7 50	Ósi	10 30	4 41	7 16	Kötegyháza	—	—	—
Less	10 48	5 01	7 40	Orosháza	5 41	11 54	9 20	Less	10 48	5 01	7 40	Csaba	—	—	—
Gyapju	10 56	5 10	7 52	Csaba	7 00	2 33	4 50	Gyapju	10 56	5 10	7 52	Csaba	—	—	—
Cséffa	11 03	5 19	8 05	Gyula	7 27	3 05	5 26	Cséffa	11 03	5 19	8 05	Gyula	—	—	—
Szalonta	11 26	5 44	8 46	Sarkad	7 47	3 27	5 56	Szalonta	11 26	6 44	8 46	Sarkad	—	—	—
Kötegyán	11 46	6 05	9 15	Kötegyán	7 57	3 39	6 10	Kötegyán	11 46	6 05	9 15	Kötegy	—	—	—
Sarkad	11 57	6 17	9 31	Szalonta	8 23	4 10	6 47	Sarkad	11 57	6 17	9 31	Szalón	—	—	—
Gyula	12 21	6 44	10 01	Cséffa	8 42	4 34	7 18	Gyula	12 21	7 44	10 01	Cséffa	—	—	—
Csaba	2 06	7 41	4 44	Gyapju	—	4 42	7 29</								